

# Riktlinje för nödsvattenförsörjning av Norsjö kommun

<b>Dokumenttyp</b>	<b>Dokumentägare</b>	<b>Beslutsinstans</b>	<b>Giltig till</b>
Riktlinje	Beredskapssamordnare		Tillsvidare
<b>Upprättad av</b>	<b>Fastställd/uppriättad</b>	<b>Reviderad av</b>	<b>Senast reviderad</b>
Ina Jeuthe			
<b>Dokumentet gäller för</b>			<b>Diarienummer</b>
Hela organisationen			KS-24/00189

## Innehåll

1 Inledning .....	3
1.1 Syfte.....	3
1.2 Definitioner och begrepp.....	3
2 Nödvattenförsörjning.....	4
2.1 Bakgrund .....	4
2.2 Lagbestämmelser och krav.....	4
2.3 Prioriterade grupper.....	5
2.4 Ansvar.....	7
3 Uppföljning.....	7
4 Sekretess.....	7

# 1 Inledning

Nödvattenplanering är en del av samhällets krisberedskap. För att minimera konsekvenserna vid en eventuell störning i dricksvattenförsörjningen krävs planering och samverkan.

Norsjö kommun har ett geografiskt områdesansvar vilket innebär att staden ska verka för samverkan och samordning samt att informationen till allmänheten samordnas.

Norsjö kommun har även det yttersta ansvaret för att samhällsviktiga verksamheter samt människor som bor eller vistas i staden får det stöd och den hjälp de behöver givet att de inte klara av att tillgodose sina behov på annat sätt.<sup>1</sup>

## 1.1 Syfte

Syftet med riktlinjen för nödvattenförsörjning är att:

- klargöra hur försörjning av nödvatten ska ske och vilka prioriterade grupper som i första hand ska få tillgång nödvatten,
- klargöra ansvarsområden och arbetsfördelning vid försörjning med nödvatten,
- skapa förutsättningar för effektiv hantering av en allvarlig störning i dricksvattenförsörjningen så att konsekvenserna minskar för enskilda medborgare och samhällsviktig verksamhet i Norsjö kommun.

## 1.2 Definitioner och begrepp

*ABVA 08:* Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna vatten- och avloppsanläggning i Norsjö kommun.

*Nödvatten:* Nödvatten är dricksvatten som distribueras på annat sätt än genom det ordinarie ledningsnätet.

*Reservvatten:* Reservvattenförsörjningen baseras på en alternativ vattentäkt eller ett alternativt vattenverk. Distribution av reservvatten sker i det ordinarie ledningsnätet eller i ett provisoriskt ledningsnät.

---

<sup>1</sup> 2-2a kap. socialtjänstlagen (2001:453)

## **2 Nödvattenförsörjning**

### **2.1 Bakgrund**

I Norsjö kommun har vi överlag hög kvalitet på vattnet, som 80 procent av medborgarna får genom kommunal försörjning. Norsjö kommun förser även sina egna verksamheter och fastigheter med kommunalt vatten.

Kommunens vattenanläggningar har överlag mycket hög kvalitet eftersom råvattnet hämtas på stort djup i grusåsar eller från skyddade kalkällor. Vattnet kontrolleras regelbundet enligt fastställda program omfattande mikrobiologiska, kemiska och andra analyser. Dessa analyser har till syfte att garantera att dricksvattnet är fritt från lukt- och smakämnen och andra föroreningar.

Det förekommer situationer när det inte går att använda vatten från det vanliga vattenledningsnätet. Då behöver vattnet distribueras till konsumenter på annat sätt, exempelvis i tankar. Nödvattnet ska hålla samma kvalitet som dricksvattnet. En situation som kräver nödvatten kommer alltid att innebära ett behov av prioritering utifrån vad som har påverkan på i första hand liv och hälsa. Varje aktör, såväl kommunal som icke kommunal, måste därför själv planera för en situation där kommunen endast kan tillhandahålla vatten av dricksvattenkvalitet i tankar och mindre kärl och dessutom i mindre mängder än normal konsumtion. För att hantera en sådan situation är planering och prioritering nödvändigt.

Vid en större störning i dricksvattenleveransen har Norsjö kommun ansvar för att förse allmänheten med dricksvatten genom tillhandahållande av nödvatten. Detta görs genom utplacering av nödvattentankar för hämtning av dricksvatten. Planering för nödvattenförsörjning begränsas till följande tre scenarier:

1. Inget vatten i ledningsnät i hela eller delar av kommunen.
2. Otjänligt vatten som inte blir tjänligt av att koka, i hela eller delar av kommunen.
3. Otjänligt vatten som blir tjänligt efter att det kokats, i hela eller delar av kommunen.

### **2.2 Lagbestämmelser och krav**

Lagstiftning som reglerar dricksvattenförsörjning med nödvatten är lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen samt de regler som gäller för extraordinära händelser enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser och höjd beredskap,

LEH. En viktig skillnad mellan dessa två lagar är områdesansvaret där vattentjänstlagens tillämpning är begränsad till verksamhetsområdet medan reglerna kring extraordinära händelser gäller för hela kommunens geografiska område.

I vattentjänstlagen definieras vattenförsörjning som tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning. Lagen är tydlig med att skyddet av människors hälsa står i första rummet, tillsammans med skydd av miljön. I ABVA 08 anges att huvudmannen inte garanterar att ett visst vattentryck alltid kan upprätthållas eller att viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Enligt 2 kap. 1 § lagen om extraordinära händelser ska kommunen analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Kommunen ska sedan, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser.

Det finns idag ingen lagstiftning som entydigt reglerar prioritering av dricksvatten och heller ingen lag som förhindrar att prioritering görs.<sup>2</sup>

### **2.3 Prioriterade grupper**

Arbetet med framtagande av riktlinje för nödvattenförsörjning av Norsjö kommun har följt Livsmedelsverkets Guide för nödvattenförsörjning<sup>3</sup>.

Norsjö kommun är alltid ansvarig för att förse de anslutna medborgarna med dricksvatten för överlevnadsbehov. För tilldelning av volymdricksvatten per person och dygn följer Norsjö kommun Livsmedelsverkets riktlinjer.

Nödvattenförsörjning tar endast hänsyn till prioriterad dricksvattendistribution. I Norsjö kommun prioriteras verksamheter där vatten är nödvändigt för överlevnad. Enligt Livsmedelsverket kännetecknas abonnenter med särskilda behov av att störningar i vattenleverans och vattenkvalitet ger allvarigare konsekvenser än för andra abonnenter, exempelvis för dem som begränsat dricksvatten kan vara direkt livshotande.

---

<sup>2</sup> Lagstiftning vid prioritering av nödvatten - Fördjupning till "Guide för planering av nödvattenförsörjning", Livsmedelsverket 2017, KC:1701

<sup>3</sup> Guide för nödvattenförsörjning, Livsmedelsverket, 2016

I arbetet med nödvattenplaneringen har ett antal prioriterade abonnenter identifierats inom Norsjö kommuns geografiska ansvarsområde. Dessa abonnenter klassas som samhällsviktiga och utgörs av vissa kommunala förvaltningar och externa aktörer. Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten som ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid kan leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Prioriterade samhällsviktiga användare av dricksvatten i Norsjö kommun är:

- Äldre-, omsorgs- och vårdboenden
- Vårdcentral och blåljusverksamheter
- Grundskolor och förskolor
- Storkök som drivs av kommunen

Dessa redovisas utan någon inbördes prioriteringsordning. Att ovan nämnda verksamheter ses som prioriterade innebär inte att vattentankar levereras till varje plats där de bedriver verksamhet. En del av dessa verksamheter kommer vid en aktivering av nödvattenplanen ha tankar nära sina verksamheter och dessa kommer att vara tillgängliga för allmänheten också.

Det gäller främst exempelvis förskolor, skolor och äldre- och omsorgsboenden. Tankarna kommer att placeras på strategiska platser inom kommunen. Placeringen kommer vara baserat på vilket eller vilka områden som inte längre har tillgång till vatten genom ledningsnätet.

Övriga förbrukare av vatten (exempelvis företag och industrier) är inte prioriterade, utan kommer distribueras vatten om möjligheten finns.

Vid ett scenario där dricksvattnet är otjänligt vatten som blir tjänligt efter att det kokats distribueras inga nödvattentankar. Boende och verksamheter ansvarar själva för att koka dricksvattnet i enlighet med den information som ges från VA-enheten och kommunledningskontoret.

## **2.4 Ansvar**

Vid en aktivering av nödvattenplanen har Kommunstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddskontoret samt VA, och ett gemensamt ansvar att kommunicera till allmänheten.

Kommunen ansvarar för att informera prioriterade abonnenter om vad en störning i vattenförsörjningen skulle kunna innebära för verksamheten, medan det är de prioriterade abonnenternas egna ansvar att stå för förebyggande åtgärder för att minska konsekvenserna.

Kommunen har även inom sitt ordinarie ansvarområde ansvar att distribuera vatten till dem som av någon anledning inte kan ta sig till de platser där tankar för hämtning av dricksvatten placeras ut. Det ansvaret ligger på de verksamheter som har ett vård- eller omsorgsansvar.

VA ansvarar för den praktiska hanteringen och distribution av nödvatten. Detta regleras i en nödvattenplan. Planen ska bygga på att resurser från VAKA, den nationella vattenkatastrofgruppen, kan nyttjas.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldiga att minska sin vattenförbrukning enligt VA-enhetens anvisningar.

Den enskilde har ansvar för att hämta nödvatten vid hämtningsställe och följa rådande anvisningar för att undvika konflikter och förorening av nödvattnet. Det är den enskildes ansvar att ha vattendunkar eller andra kärl hemma för att underlätta för hämtning av nödvatten. Fastighetsägare och verksamhetsutövare har ansvar för att skapa alternativa lösningar för sanitet och hygien.

## **3 Uppföljning**

Det risk- och sårbarhetsanalysarbete som genomförs inom ramen för LEH vart fjärde år utgör underlag för åtgärder för att förebygga risker kopplade till samhällsviktig verksamhet, som t.ex. försörjning med nödvatten. Denna riktlinje uppdateras vid behov.

## **4 Sekretess**

Nödvattenplanen som upprättas utifrån denna riktlinje ska sekretessbeläggas enligt Offentlighets- och sekretesslagen 2009:400 18 kap 13§.